

[Socialministeren.]

dagpengeerstatningernes størrelse sikrer vi, at personer, der midlertidigt slås ud af erhverv på grund af sygdom, ulykke, fødsel eller arbejdsløshed, nemmere klarer sig igenem perioder med tab af arbejdsindtægt og derfor nemmere kan bevare tilknytningen til arbejdsmarkedet.

Når dagpengereformen er gennemført, vil den øgede tryghed i ansættelsen for alle grupper af beskæftigede navnlig komme de ældre til gode, dem, der er udsat for en højere sygdomsrisiko end de yngre aldersklasser.

Jeg vil endvidere pege på den nye struktur inden for det sociale område, som er under opbygning i disse år, og som vi også i regeringen knytter mange forventninger til. Gennemførelsen af denne del af socialreformen skulle betyde, at man i højere grad end før vil sætte ind på uddannelse og revalidering, således at pensionsmuligheden først anvendes, efter at det har vist sig, at man ikke kan hjælpe på en anden og bedre måde set i forhold til vedkommende selv og til samfundet.

Jeg sagde før, at man først måtte understrege, hvor langt man kan komme ved at benytte hjælpeforanstaltninger, der sigter mod at bevare tilknytningen til arbejdsmarkedet. Først når dette i alt fald foreløbig må opgives, bør de længere varende økonomiske ydelser overvejes, og det er det, jeg nu er kommet frem til.

Det er givet, at der er en del mennesker, som af overvejende sociale årsager mere varigt bliver slået ud af deres erhverv, men som ikke kan få hjælp efter de gældende pensionsregler. Her er en omstillingsydelse mere på sin plads end dér, hvor jeg forstår forslagsstillerne vil placere den. Jeg ser altså snarere muligheden for at knytte en omstillingsydelse til pensionslovgivningen, men naturligvis udformet i meget nær sammenhæng med mulighederne på det arbejdsmarkeds-mæssige område.

Men måske er der ikke så langt mellem forslagsstillerne og min opfattelse, for der er flere træk i forslaget til omstillingsydelsen, som jeg kan gå ind for. Jeg tænker f. eks. på, at ydelsen næppe skal være en ubetinget varig ydelse, og at niveauet for ydelsen foreslås lagt et sted mellem folkepension og arbejdsløshedsdagpenge.

Jeg er derimod noget betænkelig ved tanken om at fastsætte en bevillingsramme, fordi man bestemt ikke må lade tilfældigheder være afgørende for, om en person får denne form for støtte. Jeg tænker her især på, at tidspunktet for hjælpebehovets opståen kunne indtræde, når finanslovbevillingen var opbrugt. Hvis man i denne situation skulle nægte at støtte et menneske, der vitterlig har behov for hjælp, så etablerer man en socialt uacceptabel tilstand, der i en vis grad kunne få skær af tidligere tiders almisseprincip. Vi må huske på, at de grupper, vi taler om, er folk, der ofte af samfundsskabte grunde er blevet, hvad man kalder socialt invaliderede. Det vil sige, at der må gives en ret til ydelsen, hvis betingelserne i øvrigt er opfyldt.

Spørgsmålet om at ændre pensionslovgivningen på denne måde hænger sammen med hele pensionssystemets opbygning. I mit svar den 12. januar 1972 på hr. Valbaks spørgsmål, om jeg ville opfordre socialreformkommissionen til at fremskynde overvejelserne om det fremtidige pensionssystem, svarede jeg bekræftende. På dette punkt må det altså efter min opfattelse være rigtigst at afvente udspillet fra kommissionen.

Min stilling er herefter i korthed den, at vi må søge at hjælpe de ældre til at sikre deres beskæftigelse. Det kan ske gennem et stort register af hjælpemuligheder. Det er dog klart, at en hel del ældre er slidt op i en tidlig alder og som følge deraf ikke kan hjælpes via disse hjælpemuligheder.

Når mulighederne er afprøvet, bør en langvarig økonomisk hjælp eventuelt i form af en ny ydelse, en omstillingsydelse, komme på tale.

Som det fremgår af min redegørelse her, er jeg enig i, at vi her står over for vigtige problemer. Jeg er også enig i, at arbejdet med at løse dem må fremskyndes. Vi må huske på, at de mennesker, vi taler om, er folk, der ofte på grund af samfundets forhold bliver slået ud af arbejdet, og heldigvis er der også i stigende grad forståelse for, at der i sådanne situationer skal ydes en rimelig økonomisk godtgørelse.

Jeg vil derfor gerne slutte med at sige, som det er sagt før, at socialreformkommissionen er i fuld gang med at se bl. a. på omstillingsydelsen, og arbejdet hermed lige-